

Lesní Škola Protos 2019

absolventská práce na téma:

Ing. Emil Kubát

**Zpracovaný příběh skauta-hrdiny v rámci projektu
www.hrdinovevalky.cz**

Autor: Teodor Knobloch (Teoš)

Zpracováno: 28.10.2019

Lesní Škola Protos 2019 - absolventská práce

Obsah

1. Poděkování:	1
2. Téma:	1
3. Cíl:	1
4. Motivace:	1
5. Cesta k hledání hrdiny:	2
6. Příběh hrdiny:	3
7. Dnešní svědkové:	4
8. Vztah E.K. k českému skautingu (Junáku):	5
9. Zajímavé souvislosti a podněty k dalšímu bádání:	5
10. Závěr:	6
11. Obrazové přílohy:	6

1. Poděkování:

Děkuji pracovníkům Okresního státního archívu v Příbrami a vedoucí Březnického muzea za laskavou pomoc při hledání historických materiálů i poskytnutí cenných rad. Paní M.K. za pomoc při kontaktování žijících pamětníků. Paní V.F. a panu S.K. za ochotu podělit se o své osobní vzpomínky. Paní S. Za umožnění vstupu do Sokolovny a především panu J.K. za poskytnutí kopií vlastního článku i článku ze své sbírky. Skautskému institutu děkuji za podnětný námět k práci a jejich podporu. Děkuji také všem kdo odpověděli na mé nevyžádané dopisy s prosbou o pomoc při hledání historických zdrojů i přesto, že pro mě neměli uspokojivou odpověď.

2. Téma:

Zpracování příběhu skauta-hrdiny v projektu Hrdinové války.

3. Cíl:

Cílem je zpracovat příběh skauta, který položil svůj život během druhé světové války. Jde o účast na projektu Hrdinové války, který organizuje Skautský institut.

4. Motivace:

Považuji za důležité abychom nezapomněli na vzácné lidi, kteří byli v pohnutých dobách naší historie ochotni obětovat nejenom své životy, ale často riskovat i životy svých rodin a blízkých se kterými spolupracovali. Věřím že mohou být i dnes příkladem nové generaci hrdinů, kteří budou ochotni hledat pravdu a žít v souladu se svým svědomím

Lesní Škola Protos 2019 - absolventská práce

nezávisle na důsledky, které to může mít.

5. Cesta hledání hrdiny:

Na portálu Hrdinové války jsou skautským institutem zaznamenány jména více jak 700 skautů a skautek, kteří v průběhu 2. světové války položili své životy v důsledku svého přesvědčení a činnosti směřované proti nacistickému teroru. Některá jména již mají svou památku zpracovávána na jiných se pracuje, ale stále zbývá velké množství jmen která jsou zatím veřejně neznámá. V Příbrami, městě ve kterém působí náš oddíl je na portálu zveřejněno pouze jedno jméno, které už zpracovává jiná skupina. Požádal jsem proto známé skauty na Slivici a v Příbrami o typ na člověka, který by vyhovoval požadovanému profilu, ale žel bez úspěchu.

Z tohoto důvodu jsem nakonec začal pátrat po člověku z databáze portálu narozeného v nedaleké Březnici. Ke jménu Ing. Emil Kubát byl k dispozici pouze záznam jména a datum tragické smrti v Osvětimi.

Moje cesta k dalším informacím vedla nejprve k dostupným článkům a záznamům na internetu, která odpovídala tomu co šlo najít na portálu Hrdinové války. Následovala návštěva Okresního státního archivu v Příbrami, kde jsem hledal toto jméno v publikacích. Zároveň jsem hledal tištěné informace o skautingu v Březnici a Příbrami a také o Sokolech. Výsledek bylo asi 5 publikací ve kterých jsem nově našel jen datum narození hrdiny, ale také mnoho zajímavých dobových faktů, které souviseli z dobou ve které můj hrdina žil.

Detailnější informace jsem získal až přes kontakt který jsem dostal od ředitelky archivu na znalce historie Březnicka PhDr. Jaroslava Kozlíka. Ten mi poskytl unikátní článek o Ing. E.K. z roku 1948. Potvrzení některých faktů z článku jsem získal od žijících pamětníků, na které jsem dostal kontakt o jedné známé z Březnice.

Telefonáty, setkání s lidmi a místy souvisejícími s příběhem hrdinou byli pro mě velmi emotivní a přínosné především pro zájem a ochotu kontaktovaných pamětníků.

Vzhledem k omezenému času bádání se mi nepodařilo vypátrat žijící vnučku E.K., která by mohla potvrdit či vyvrátit vztah svého dědečka k skautingu.

Lesní Škola Protos 2019 - absolventská práce

6. Příběh hrdiny:

Ing. Emil Kubát

* 3.února 1893 Hvožďany

† 18.března 1943 Osvětim

Emil Kubát se narodil do rodiny učitele. Vystudoval reálné gymnázium v Písku a později započal studium na vysoké škole technické v Praze. Studium přerušila 1. světová válka, ve které narukoval do C. k. Rakouské armády. Jako Sokol a český vlastenec byl ve válce pasivní a nedosáhl žádné vojenské hodnosti. Ke konci války z armády dezertoval a ukrýval se u svého strýce v Rožmitálu pod Třemšínem.

Po ukončení války dokončil svá studia s výborným prospěchem a zahájil slibnou kariéru ve vystudovaném oboru. Nejprve pracoval v barvírně látek u firmy Sochor. Později působil na postu zastupujícího učitele na reálném gymnáziu v Havlíčkově Brodě, následně se stal správcem lihovaru v Šicendorfu. V r. 1926 nastoupil do vedoucí funkce v pobočce Pražské mlékárenské firmy v Březnici, kde později zastával i pozici ředitele.

Bratr Emil Kubát byl tělem i duší Sokol známý svou poctivostí a pedagogickým zápallem při výchově mladé generace k ideálům vlastenectví. Kromě péče o vlastní rodinu, ženu a dceru, se neúnavně věnoval kulturnímu životu a osvětové činnosti dospělých i mládeže. Už v průběhu studií v Písku hrál v ochotnickém divadle. Za svého

Lesní Škola Protos 2019 - absolventská práce

působení v Havlíčkově Brodě dirigoval Husův ženský pěvecký sbor Sbor a byl také členem Jihočeského sboru učitelů. V Březnici v této činnosti pokračoval a připravoval ochotníky na pravidelná představení pro veřejnost. Sám byl podle svědků výborným zpěvákem. V dramatických představeních pak hrál nejraději komické role.

V r. 1939 byl zvolen starostou Březnického Sokola [1] a stál v jeho čele až do zastavení činnosti 12. dubna 1941 [2] Ve válečných dobách se netajil svým protiněmeckým a především protifašistickým smýšlením ať už to bylo na sokolských schůzích nebo v osobních rozhovorech. Využíval svoje kompetence a vliv v mnoha drobných činnostech. Pomáhal rodinám vězněných spoluobčanů. Ve svém domě ukrýval Jugoslávského důstojníka hledaného gestapem. Podával zprávy zahraničnímu odboji. Zásoboval parašutisty.

Po celou dobu byl Emil Kubát sledován tajnou policií, ale také zjevně chráněn nejvyšší prozřetelností. Vzhledem k jeho činnosti, vlivu a postavení je až s podivem, že k jeho zatčení došlo až 3. prosince 1942. Poté byl převezen nejprve na vyšetřovnu do Klatov a následně do sběrného tábora v Terezíně. S policejním záznamem, návrat nežádoucí byl bez soudu transportován do Osvětimi, kde 14. března 1943 umírá v plynové komoře.

7. Dnešní svědkové:

Jméno E.K. dodnes připomíná pomník padlých hrdinů 2. světové války na Březnickém hřbitově a také překvapivě zachovalá pamětní deska na chodbě Sokolovny, která už léta neslouží svému účelu a je v dezolátním stavu. (viz obrázkovou přílohu) Kromě těchto míst se mi podařilo přes Okresní státní archiv v Příbrami dopátrat pouze k jediné publikaci zmiňující jméno E.K. [3], která mne dovedla k jednomu z jejich autorů.

Podrobnější a zatím unikátní informace, které jsem uvedl v textu pocházejí nejprve z článku pana Ludvíka Fürsta z r. 1948 [4] a později z malinko poupraveného článku PhDr. Jaroslava Kozlíka v Březnických listech z r.1993 [5].

Pátral jsem i po žijících pamětnících, kteří dále potvrzovali fakta z uvedených článků a doplňovali informace jako byl rodinný stav či pracovní zařazení v Březnické

Lesní Škola Protos 2019 - absolventská práce

mlékárně. Zaujalo mně, že oba pamětníci vzpomínali na E.K. jako na člověka velmi pozitivního, rovného, který se nebál pojmenovat věci pravým jménem i přesto, že si byl vědom důsledků, které to může způsobit. Paní V.F., která byla spolužačkou a kamarádkou dcery E.K. vzpomíná na těžké chvíle pro rodinu kdy se po tatínkově zatčení musela rodina vystěhovat ze služebního bytu. Na Březnickém hřbitově je na téže pamětní desce na které se připomíná památka E.K. i jméno jejího tatínka, který byl zabit nacisty 5.5.1945 v Terezíně.

8. Vztah E.K. k českému skautingu (Junáku):

O tom, že byl E.K. také skautem jsem našel pouze jedinou informaci a to na portálu skautského institutu, kde je v seznamu obětí II. Svět války uvedeno pod č. 320 že Ing. Kubát E. byl skautem v Březnici a zahynul v Osvětimi. [6] Toto svědectví pochází ze zápisu br. Horkého který se věnoval skautingu v Březnici, ale žel ji nemůže podložit, protože již není 30 let mezi živými. Dotazoval jsem se na tuto informaci všech kontaktovaných pamětníků, ale žel bezvýsledně. Podle paní Š. byl před válkou v Březnici skautský dívčí oddíl, ale žádné další informace jsem se v této věci nedopátral.

9. Zajímavé souvislosti a podněty k dalšímu bádání:

Velmi zajímavá se mi jeví skutečnost, že otec zakladatel českého skautingu br. Antonín Benjamín Svojsík [7], který byl sám aktivním členem Sokola, se snažil v začátcích začlenit skautský výchovný systém pod hlavičku Sokola.

Samostatný Svaz Junáků založil, až poté co se toto ukázalo jako organizačně neprostopupné. I přes vzájemnou nevraživost mnohé sokolské skupiny přijali do své práce prvky skautingu jako například letní táboření v přírodě.

Přestože v době první republiky pohlíželi Sokolové na nově vznikající organizaci s obavami jako na konkurenci, která může negativně ovlivnit její členskou základnu, ve válečných časech kdy byl český Junák zakázán nacházeli skautské oddíly po určitou dobu své útočiště pod křídly Sokola. [2] [8] [9]

Tyto a jiné vzájemné souvislosti mohli způsobit že byl E.K. některými lidmi považován za skauta i přesto, že nemusel být fyzicky registrován v žádném z oddílů. Další možností by vzhledem k jeho věku a postavení mohlo být, že byl čestným členem

Lesní Škola Protos 2019 - absolventská práce

některého Březnického oddílu právě pro vzájemnou spolupráci či nadstandardní bratrské vztahy. Hledání odpovědí na tyto otázky by mohlo být předmětem dalšího bádání.

10. Závěr:

Na konci tohoto malého výzkumu mi dovolu malinko osobní vyznání. Během hledání sporých informací o zesnulém bratru E. K. mně lidé nabízeli jiná jména skautů a skautek, kteří za války nepadli a vzhledem k jejich další činnosti se zapsali mnohem silněji do paměti současníků. Sám jsem uvažoval nad tím zda by nebylo lepší věnovat se raději živým, kteří ještě sami dokážou podat množství informací o své činnosti.

Nyní když rekapituluji svoje téměř ½ roku dlouhé pátrání, s tak nepatrnými výsledky, přemýšlím jestli je správné posuzovat velikost člověka jen podle množství důkazů o skutcích, které po sobě zanechal. Jsem rád, že jsem se mohl i touto formou seznámit s příběhem muže, který ač stále obklopen mnohým tajemstvím, je majákem pro nové generace skautů a jehož oběť rozhodně nebyla zbytečná. Čest jeho památce.

11. Obrazové přílohy

Obrázek 1: Současný pohled na vchod Sokolovny (foto autor)

Lesní Škola Protos 2019 - absolventská práce

Obrázek 2: Smutný pohled na sál březnické sokolovny, kde E.K. zpíval a účinkoval (foto autor)

Obrázek 3: Pamětní deska v chodbě sokolovny (foto autor)

Obrázek 4: Pamětní deska obětem 2 světové války. Březnický hřbitov (foto autor)

Seznam použité literatury

- 1: Časopis, Božeňsko, , Zápis z valné hromady Sokol Březnice, 1941, titulní strana
- 2: WWW dokument, , , [https://cs.wikipedia.org/wiki/Sokol_\(spolek\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Sokol_(spolek))
- 3: Kniha, A.Furst, J.Kozlík, Březnice v pohledech a fotografiích díl I., 2005, 76
- 4: Časopis, Božeňsko, Ludvík Furst, Za Ing. Emilem Kubátem, 1948, 26-27
- 5: Časopis, Březnické listy, PhDr. Jaroslav Kozlík, Vzpomínka na Ing. Emila Kubáta, 1993, 8-9
- 6: WWW dokument, , , <http://data-krizovatka.skauting.cz/plajner/10/konc.html>
- 7: WWW dokument, , , https://cs.wikipedia.org/wiki/Antonín_Benjamin_Svojsík
- 8: Diplomová práce, Bc. Jan Jiráň, Junák – český skaut? K ideovým kořenům českého skautingu, 2018, UK-filosofická fakulta, 56-64
- 9: WWW dokument, , , https://cs.wikipedia.org/wiki/Český_skauting

Seznam ilustrací

- Obrázek 1: Současný pohled na vchod Sokolovny (foto autor).....6
- Obrázek 2: Smutný pohled na sál březnické sokolovny, kde E.K. zpíval a účinkoval (foto autor).....7
- Obrázek 3: Pamětní deska v chodbě sokolovny (foto autor).....7
- Obrázek 4: Pamětní deska obětem 2 světové války. Březnický hřbitov (foto autor).....8